

לנבחנים ולנבחנות שלום,

נא לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – פרט ל"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשדר. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מחשבים ניידים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. כל חומר עזר שאינו מותר בשימוש, יש למסור למשגיח לפני תחילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

1. יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון המיועד לך.
2. אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
3. אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
4. לטיטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לך.
5. אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
6. אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.
7. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.

ב ה צ ל ח ה !

17 סמל שאלון 12 رقم النموذج שם השאלון اسم النموذج	18 מועד 21 موعد 37 סמל ב"ס 32 31 رقم المدرسة מס' תעודת זהות 23 رقم الهوية	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
יש להדביק כאן ↑ מדבקות שאלון يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة نموذج امتحان	יש להדביק כאן ↑ מדבקות נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף
* التعلیمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

יש לסמן במשבצת אם ניתן שאלון נוסף
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي نموذج امتحان إضافي

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربويّة

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات!

الرجاء قراءة التّعليمات في هذه الصّفحة والعمل وفقاً لها بدقّة. عدم تنفيذ التّعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتىّ إلى إلغاء الامتحان. أُعدّ الامتحان لفحص تحصيلاتك الشّخصيّة، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير ويُمنع إعطاء أو أخذ موادّ مكتوبة أو شفهيّة.

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، باستثناء "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. كما لا يُسمح إدخال هواتف أو حواسيب محمولة إلى غرفة الامتحان. استعمال موادّ مساعدة غير مسموح بها يؤدي إلى إلغاء الامتحان.

يجب تسليم كلّ مادّة مساعدة لا يُسمح استعمالها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدّفتر للمراقب، ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التّقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التّأكد بأنّ تفاصيلك الشّخصيّة مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وبأنّ تفاصيل نموذج الامتحان المعدّ لك مطبوعة على ملصقات نموذج الامتحان التي حصلت عليها.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدّفتر (في المنطقة المخطّطة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة.
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدّفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشّكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدّفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
7. لا يُسمح إضافة أو تغيير أيّة تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدّفتر وفي تسجيل العلامات.

نتمنّى لكم النّجاح!

עברית לבתי ספר דרוזיים

על פי תוכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים:
				פרק ראשון	—	הבעה והבנת הנקרא
חלק א	—	הבעה	—	15	—	נקודות
חלק ב	—	הבנת הנקרא	—	25	—	נקודות
						פרק שני
						דקדוק
חלק א	—	הפועל	—	8	—	נקודות
חלק ב	—	שם העצם	—	2	—	נקודות
חלק ג	—	תורת ההגה	—	4	—	נקודות
חלק ד	—	תקינות	—	5	—	נקודות
חלק ה	—	תחביר ושחבור	—	6	—	נקודות
						פרק שלישי
						תנ"ך ושירה
חלק א	—	תנ"ך	—	15	—	נקודות
חלק ב	—	שירה	—	20	—	נקודות
				100	—	נקודות
						סה"כ
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.
 (2) עמודי הטייטה בסוף השאלון נועדו לשאלון כולו.
 (3) אין להשתמש במילון.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

פרק ראשון: הבעה והבנת הנקרא (40 נקודות)

חלק א – הבעה (15 נקודות)

כתוב חיבור על אחד מן הנושאים 1-3.

1. התפלת מים

בשנים האחרונות מתמודדת ישראל עם משבר מים חמור. בשל משבר זה נבנו כמה מתקני התפלה (تحلية مياه) בחופי הארץ, ובאמצעותם מספקים מים מתוקים לרוב תושביה. אולם מתקני התפלה אלה גם מזהמים את הסביבה. כתוב חיבור. בחיבורך הבע את דעתך אם ישראל הייתה צריכה להקים מתקני התפלה או אם ישראל הייתה צריכה למצוא פתרונות אחרים למצוקת המים בה. נמק את דעתך.

2. רשת חברתית

כיום רוב האנשים מתקשרים ביניהם באמצעות רשתות חברתיות באינטרנט, בטלפון הנייד ועוד. החיבור בין האנשים הוא בדרך כלל על בסיס חברות, משפחה, בית ספר, עבודה ועוד. כתוב חיבור. בחיבורך הצג שני יתרונות שבהתקשרות בין אנשים באמצעים טכנולוגיים, הסבר את הסכנות שבהתקשרות זו, והצע שתי דרכים להתמודד עם סכנות אלה.

3. רכבת ישראל

בשנים האחרונות נפתחו קווי רכבת חדשים בצפון הארץ, כמו הקו לכרמיאל, ובדרומה, כמו הקו לשדרות. גם במרכז הארץ מתוכננים קווי רכבת חדשים, כמו הקו בין ירושלים לתל אביב. כתוב חיבור. בחיבורך פרט שני יתרונות בפתיחת קווים חדשים אלה. חווה את דעתך אם הרכבת היא הפתרון היעיל ביותר לבעיות התנועה בישראל. נמק את דעתך.

המשך

Series of horizontal lines for writing.

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

חלק ב — הבנת הנקרא (25 נקודות)

ענה על שאלה 4.

4. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלות שאחריו.

מן המעיין לצרכן

מחקרים מדעיים מראים כי כל יום מתים עשרות אלפי אנשים בגלל מחסור במים מתוקים נקיים, משום שהם נדבקים במחלות הקשורות למי שתייה מזוהמים. האם חובה על המדינה לספק לאזרחיה מי שתייה נקיים? האם שתיית מים נקיים היא זכות בסיסית, ולכן צריך לאפשר לכל אדם גישה (إتاحة الوصول) למים ושימוש בהם בלי הגבלה? או אולי מים הם דווקא מוצר שצריך להיות מסחרי, וצריך לקבוע את מחירו בשוק הארצי? על שאלות אלה יש תשובות מנוגדות. לפני כשבע שנים, בחודש יולי 2010, הכריזה העצרת הכללית של האומות המאוחדות (האו"ם) כי גישה למים היא זכות בסיסית (حق أساسي) של כל בני האדם בעולם. הכרזת האו"ם קראה לכל המדינות ולארגונים בין-לאומיים לדאוג לאמצעים הכלכליים הדרושים כדי לקיים זכות זו, ולאפשר לכל אדם גישה למים מתוקים נקיים.

מנגד טען מנהל של חברה גדולה למזון ולמים כי לא המדינה היא שצריכה לספק מים לתושבים, אלא חברות פרטיות. לטענתו, יש להפריט (خصخصة) את הספקת המים ולקבוע את מחיר המים בשוק הפרטי. הוא הסביר את טענתו זו ואמר כי לכל אדם צריכה להיות הזכות להשתמש ב-25 ליטר של מים ביום, אך כדי לשמור על זכות זו עליו להשתמש במים בחסכנות, לדוגמה להשקות את הגינה בשעות הערב או לשטוף את המכונית באמצעות דלי מים. לדבריו, יש די מים לכולם, אך מכיוון שאין חלוקה יעילה של המים, נגרם בזבוז של מים. המסקנה מדבריו היא שחברות המים מייעלות את משק המים ומונעות בזבוז של מים.

מסחור מים (التجارة بالمياه) קשור מצד אחד ליחסים בין חברות מסחריות ובין מדינות שיש בהן מאגרי מים, ומצד אחר הוא קשור ליחסים שבין החברות המסחריות ובין תושבי מדינות אלה. מדינה שיש בה מאגרי מים מחוץ לערים מעניקה זכויות לחברה מסחרית לשאוב ממקורות מים אלה כדי לפתור את בעיית המחסור במים בתוך הערים. החברה המסחרית שואבת וממלאת את המים בבקבוקים. כך מים מאזורים כפריים נהפכים למוצג ונמכרים לתושבי הערים. במקרים רבים נמנעת מתושבי הכפרים הגישה החופשית למים שהייתה להם לפני כן. תופעת מסחור המים מתרחשת בכל העולם. במדינת קליפורנייה בארצות הברית יש בשנים האחרונות בצורת קשה, ולכן הרשויות שם מקציבות מים לתושבים. עם זה לחברות המים הפועלות בה יש גישה למאגרים פרטיים, והן יכולות להשתמש בהם כרצונן.

האם ממשלות בעולם נכנעות לדרישות של חברות מסחריות ומפקירות את זכויות התושבים לאינטרסים (مصالح) הכלכליים של חברות אלה? מאז תחילת המאה ה-21, ואף לפני כן, ממשלות במדינות רבות נוטות לצמצם עוד ועוד את מעורבותן בעסקים ובכלכלה, ומחויבותה של המדינה כלפי אזרחיה פוחתת: הפרט מאבד בהדרגתיות את הזכות שלו לגישה למים מתוקים נקיים, ואילו החברות המסחריות הולכות ומתחזקות. מים מתוקים הם אחד מן הצרכים הבסיסיים של האדם, והיכולת שלו להשיג אותם תלויה כיום במצבו הכספי. המסקנה מדברים אלה ברורה: אם לא ישתלם לחברות המים לשאוב מים ולספק אותם לתושבים, הזכות של האדם לגישה למים נקיים לא תתממש.

(מעובד על פי ירון כהן-צמח, "מהמעין לצרכן", TheMarker Magazine, גיליון 198, יולי 2017)

ענה על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

השאלות

ענה על סעיפים א-ד (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

שים לב: העתקה מן הקטע של משפטים מיותרים תגרום להפחתת נקודות.

א. (1) מהו מסחור של מים, על פי הקטע?

הקף את התשובה הנכונה ביותר. (4 נקודות)

- תהליך שבסופו הממשלה מעלה את מחירי המים לתושבים.
- הגדלת מעורבות הממשלה בשאיבת מים ובהספקת מים לתושבים.
- תהליך שבו חברות מסחריות מנצלות מקורות מים כדי למכור מים לתושבים.
- שמירה של הממשלה על זכויות התושבים באמצעות שאיבת מים והספקתם לתושבים.

(2) במה עוסק הקטע?

הקף את התשובה הנכונה ביותר. (2 נקודות)

- בהגדרה של "מסחור מים".
- בזכויות אזרח בסיסיות.
- במתח שבין הזכות למים ובין המציאות של מסחור המים.
- בהפרטת השירותים החשובים במדינה ובתוצאות של הפרטה.

ב. על פי שורות 5-8, הכריז האו"ם שגישה למים היא זכות בסיסית של כל בני האדם בעולם.

על פי הקטע, הסבר מדוע גישה למים צריכה להיות זכות בסיסית. (3 נקודות)

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

لا تكتب في هذه المنطقة
لا تكتب في هذه المنطقة

ג. (1) לדעתו של כותב הקטע, מהי הסכנה במסחור מי שתייה? (4 נקודות)

(2) האם אתה מסכים עם דעתו של כותב הקטע בנוגע לסכנה במסחור מי שתייה? **הסבר** את תשובתך. (3 נקודות)

(3) לפי דבריו של מנהל חברה גדולה למזון ולמים, חברות המים מייעלות את משק המים ומונעות בזבוז של מים. על פי שורות 9-14, מהי החשיבות של ייעול משק המים ומניעת בזבוז של מים עבור האדם? (3 נקודות)

ד. (1) קרא את שורות 20-22.

מהו התפקיד של שורות אלה ברצף הלוגי של הקטע?

הקף את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- סיבה — נימוק
- המלצה — דוגמה

(2) לפניך משפט, ובו מודגש הצירוף אף על פי ש.

— חברות המים בקליפורנייה יכולות להשתמש במקורות המים כרצונן, אף על פי שמדינת קליפורנייה סובלת מבצורת קשה.

לפניך משפט המבוסס על המשפט המקורי.

מדינת קליפורנייה סובלת מבצורת קשה. _____ חברות המים

במדינה זו יכולות להשתמש במקורות המים כרצונן.

- בחר מן הרשימה שלפניך קשר אחד שישמור על משמעות המשפט המקורי. (3 נקודות)

בגלל זה, למרות זאת, לכן, מפני ש, כדי

لا تكتب في هذه المنطقة

פרק שני: דקדוק (25 נקודות)

חלק א — הפועל (8 נקודות)

ענה על שאלה 5 [לסעיפים (1)-(2) — חצי נקודה; ולסעיף (3) נקודה אחת].

5. לפניך ארבעה משפטים א-ד. בכל משפט יש פועל מודגש, ואליו מכוונים שלושה סעיפים (1)-(3). כתוב בשורה

הריקה בכל סעיף את התשובה, על פי ההוראות.

פעלים בבניינים פֻעַל, פְּעַל, הִפְעֵל **כתוב בכתוב מלא**: פיעל, פועל, הופעל; וגם פעלים בבניין נפעל בעתיד, בציווי ובצורת שם הפועל **כתוב בכתוב מלא**, לדוגמה: תיכנס, היכנס, להיכנס.

שים לב לזמן בכל אחד מן המשפטים בסעיף (3).

א. מנהל החברה טוען כי צריך לְקַבֵּעַ את מחיר המים בשוק הארצי.

(1) השורש של הפועל לְקַבֵּעַ הוא _____.

(2) הבניין של הפועל לְקַבֵּעַ הוא _____.

(3) השלם פועל אחר מאותו השורש בבניין נפעל, על פי המשפט שלפניך.

מחיר המים _____ מיד לאחר שתתכנס הממשלה.

ב. האו"ם נִקְרָא כך כי הוא ארגון המאגד את אומות העולם.

(1) השורש של הפועל נִקְרָא הוא _____.

(2) הבניין של הפועל נִקְרָא הוא _____.

(3) השלם פועל אחר מאותו השורש בבניין הפעיל, על פי המשפט שלפניך.

הקריין ברדיו _____ אתמול את החדשות.

ג. הזכות למים נקיים אינה מִתְיַרָה בזבוז של מים.

(1) השורש של הפועל מִתְיַרָה הוא _____.

(2) הבניין של הפועל מִתְיַרָה הוא _____.

(3) השלם פועל אחר מאותו השורש בבניין הופעל, על פי המשפט שלפניך.

כיום _____ לממשלות באסיה להגביל את הגישה למים.

ד. בני אדם רוֹצִים גישה למקורות מים.

(1) השורש של הפועל רוֹצִים הוא _____.

(2) הבניין של הפועל רוֹצִים הוא _____.

(3) השלם פועל אחר מאותו השורש בבניין פועל, על פי המשפט שלפניך.

כותב הקטע אינו _____ מחלוקת המים בעולם.

לא לכתוב באזור זה. لا تكتب في هذه المنطقة.

חלק ב – שם העצם (2 נקודות)

ענה על שאלה 6.

6. לפניך ארבע מילים המסתיימות בצורן הגזירה -Xון.

פְּסֶלוֹן יוֹמוֹן פִּילוֹן סְפָרוֹן

א. איזו מילה יוצאת דופן מבחינת משמעות הצורן הסופי שלה? _____

ב. מהי משמעות הצורן הסופי של שלוש המילים האחרות? _____

חלק ג – תורת ההגה (4 נקודות)

ענה על שאלה 7.

7. לפניך ארבע שאלות, א-ד. בכל אחת מן השאלות הקף את התשובה הנכונה.

א. באיזו מילה יש דגש חזק תבניתי? (נקודה אחת)

(1) מַבְט (2) מְפַגֵּשׁ (3) מְבַקֵּר (4) הַדְּפָסָה

ב. באיזו מילה חלה הידמויות חלקית? (נקודה אחת)

(1) הַצְדָּקָתָם (2) הַסְתַּתְרָתָם (3) הַשְּׂכִלְתָם (4) הַצְטַלְמָתָם

ג. באיזו מילה יש פתח גנוב? (נקודה אחת)

(1) בּוֹטַח (2) תַּעֲרוֹכָה (3) הַגִּיעָה (4) יִלְדָה

ד. באיזו מילה אין שווא נע? (נקודה אחת)

(1) הַתְּכַתְּבוֹ (2) שׁוֹטְרִים (3) הַדְּבָרוֹת (4) הַדְּפָסָתָם

חלק ד – תקינות (5 נקודות)

ענה על שאלה 8.

8. לפניך חמישה משפטים, א-ה, ובכל אחד מהם שתי מילים (או צירופים) מודגשות,

אך רק אחת מהן נכונה בהגייתה או בהקשר שלה במשפט.

בכל משפט הקף את המילה (או הצירוף) הנכונה.

א. רכיבה באופניים חֲשֵׁמְלִיּוֹת / חֲשֵׁמְלִיִּים על המדרכה עלולה לסכן את הולכי הרגל.

ב. אתמול החלפתי את הַגְּלָגֶל הָאֲחֻרִי / גְּלָגֶל הָאֲחֻרִי במכוניתי משום שגיליתי בו נֶקֶר.

ג. הגעתי לפגישה חשובה ברחוב החבצלת בבית מספר שְׂמוֹנָה עָשָׂר / שְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה.

ד. הבן של השכנים שלי נולד בְּשִׁלְיָשִׁי / שְׁלוֹשָׁה באוגוסט.

ה. הנאשם ביקש מְעוֹרְכָת / עוֹרְכָת דין מפורסמת לייצגו בבית המשפט.

חלק ה — תחביר ושחבור (6 נקודות)

ענה על שתי השאלות 9-10.

9. לפניך ארבעה משפטים (1)-(4). קרא אותם, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריהם (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

(1) גישה למים היא זכות בסיסית של כל אדם.

סוג המשפט: _____

(2) האו"ם הכריז כי גישה למים היא זכות בסיסית של כל אדם.

סוג המשפט: _____

(3) בארצות הברית יש בשנים האחרונות בצורת קשה, ולכן הרשויות שם מקציבות מים לתושבים.

סוג המשפט: _____

(4) אם חברות המים יחליטו על הפסקת שאיבת מים, הזכות של האדם לגישה למים נקיים לא תתממש.

סוג המשפט: _____

א. כתוב בשורה הריקה מתחת לכל משפט את סוגו התחבירי של המשפט. (2 נקודות)

ב. לפניך ארבע המילים המסומנות בקו במשפטים. כתוב את התפקיד התחבירי של כל אחת מהן. (2 נקודות)

משפט (1) — זכות: _____

משפט (2) — גישה: _____

משפט (3) — מים: _____

משפט (4) — תתממש: _____

10. לפניך משפט מודגש:

המדינה מחויבת לאזרחיה.

א. כתוב את המשפט המודגש בצורת השלילה. (נקודה אחת)

ב. כתוב את המשפט המודגש במבנה של משפט קיום (משפט יש/אין): הפוך את הפועל לשם עצם. (נקודה אחת)

פרק שלישי: תנ"ך ושירה (35 נקודות)

חלק א — תנ"ך (15 נקודות)

ענה על שאלה 11.

11. ענה על סעיפים א-ג שלפניך.

א. קרא את הקטע שלפניך מבראשית, פרק א', וענה על השאלה שאחריו.

פסוקים ו'-ל"ג

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מְבֻדֵּל בֵּין מַיִם
 ז לַמַּיִם: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הַרְקִיעַ וַיְבָרֵךְ בֵּין הַמַּיִם אֶשֶׁר
 ח מֵתַחַת לַרְקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֶשֶׁר מֵעַל לַרְקִיעַ וַיְהִי־כֵן: וַיִּקְרָא
 אֱלֹהִים לַרְקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי:
 ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם מֵתַחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מְקוֹם אֶחָד
 י וַתֵּרָא הַיַּבְשָׁה וַיְהִי־כֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְשָׁה אֲרֶץ וּלְמְקוֹהָ
 יא הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשֵּׂא
 הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מְזִרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה פְּרִי לְמִינֹו אֶשֶׁר
 יב זֶרַע־כֹּבֵד עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן: וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מְזִרִיעַ
 זֶרַע לְמִינֵהוּ וַעֵץ עֵשֶׂה־פְּרִי אֶשֶׁר זֶרַע־כֹּבֵד לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים
 יג כִּי־טוֹב: וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:

בפסוקים ו'-ל"ג מתוארת בריאת העולם בשני ימים: השני והשלישי.

יש הטוענים כי מעשה הבריאה של היום השלישי ממשך את מעשה הבריאה של היום השני.

הסבר טענה זו על פי פסוקים אלה. (3 נקודות)

(שים לב: המשך סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתوب באזור זה

ב. קרא את הקטע שלפניך מבראשית, פרק א', וענה על השאלה שאחריו.

פסוקים כ'-כ"א

כ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָעוּ הַמַּיִם שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל-
כא הָאָרֶץ עַל-פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם: וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַתַּנִּינִם
הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל-נֶפֶשׁ הַחַיָּה וְהַרְמֹשֶׁת אֲשֶׁר שְׂרָעוּ הַמַּיִם
לְמִינֵיהֶם וְאֵת כָּל-עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב:

בתורה יש שרידים של השקפות המבוססות על מיתולוגיות שהיו נפוצות באומות העולם.

בפסוקים כ'-כ"א יש רמיזות שמטרתן להפריך השקפות אלה.

מה הן ההשקפות שבאות לידי ביטוי בפסוקים כ'-כ"א, וכיצד פסוקים אלה מפריכים אותן? (4 נקודות)

ג. (1) בפסוק כ"ו אלוהים מדבר בלשון רבים ואומר "נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ".

מדוע אלוהים מדבר בלשון רבים? הבא שני פירושים לשימוש בלשון רבים בפסוק כ"ו. (4 נקודות)

(2) בפסוק כ"ח אלוהים מברך את האדם ומעניק לו אחריות: "פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ וּכְבֶּשְׁתֶּהּ,

וּרְדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל חַיָּה הַרְמֹשֶׁת עַל הָאָרֶץ".

הסבר מהי האחריות שאלוהים מעניק לאדם, ומה הן ההשפעות שלה. (4 נקודות)

لا تكتب في هذه المنطقة
لا تكتب באזור זה
לא לכתוב באזור זה

חלק ב — שירה (20 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 12 או 13.

לפניך ארבעה שירים.

קרא את שני השירים שלמדת, וענה על אחת מן השאלות שאחריהם: 12 או 13.

בלכתי לחזות אחי / שמואל הנגיד

בלכתי לחזות אחי, בדבר / אנשים כי בחליו דך והמך -
 מבשר רע בדרפי קם ודמם, / ושחתי לו: "אמר לי, מה הדמך?
 היצחק חי?" השיבני: "כבר מת." / עניתיו: "החרש - עפרא בפמך!
 ותבשר בכל צרה וצוקה / ואותך ישכלו הורך ואמך.
 הלא רופא הביאותי, ורבים / כמותו מחלי רפא וסמך,
 ואיך ימות גדול דורו ורצוי / לרב אחיו ודורש טוב לעמך,
 וישן הוא?" השיבני: "היעור / אשר חלה ומת, אם שר ואם מק?"

הים ביני ובינך / שמואל הנגיד

הים ביני ובינך / ולא אטה לחלותך
 ולא ארוץ בלב חרד / ואשב על קבורתך?
 אמת, אם אעשה כזאת / אהי בוגד באחותך!
 אהה, אחי, אני יושב / עלי קברך לעמתך,
 לך מכאוב בתוך לבי / כמכאובי במיתך.
 ואם אתן לך שלום - / ולא אשמע תשובתך,
 ולא תצא לפגשני / ביום בואי לאדמתך,
 ולא תשחק בקרבתי / ולא אשחק בקרבך,
 ולא תראה תמונתי / ולא אראה תמונתך,
 למען כי שאול ביתך / ובקבר מעונתך -
 בכור אבי וכן אמי, / שלומים לך באחריך,
 ורוח אל תהי נחה / עלי רוחך ונשמתך!
 אני הולך לארצי, כי / בארץ סגרו אותך.
 ואנום עת ואימץ עת - / ואת לעד בנומתך,
 ועד בוא יום חליפתי / בלבי אש פרידתך!

(שים לב: עוד שירים בעמוד הבא.)

בַּעַת חֲשֵׁק יַעִירָנִי / יצחק אבן ח'לפון

בַּעַת חֲשֵׁק יַעִירָנִי, אֲדַלֵּג / כְּאֵיל לְחִזּוֹת עֵינַי כְּבוֹדָה.
וְאִבּוֹאָה - וְהֵן אִמָּה לְנִגְדָה / וְאִבְיָה וְאִחִיָּה וְדוֹדָה!
אֲשׁוּרָנָה - וְאִפְנָה לְאַחֹרַי, / כְּאֵלוֹ לֹא אֲנִי רַעָה יְדִידָה,
יֵרֵא מֵהֶם, וְעֲלִיָּה לְבָבִי / כְּלֵב אִשָּׁה מְשַׁפֵּלֶת יְחִידָה.

יָפָה תִּיפָה / רבי יהודה הלוי

יָפָה תִּיפָה שֶׁהָרְגִיהָ / אֹרֵךְ הָעֵנֶק מִצְוֹרְגִיהָ
סָבוּ הַדְּסִים אֶת מִסְבְּתָהּ / כִּי חָמְדוּ רֵיחַ שְׁמָנֶיהָ
יָפוּ אֲדַמְדָּמִי מְאוּרִיָּה / תַּחַת יְרֻקְרָקִי עֲנִיָּה
חָפְזָה בַּעַת הַתְּעַלְמָה שְׁמָה / עֲבוֹת מְקוֹם עֲבוֹת לְפָנֶיהָ.

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

ענה על שאלה 12 או על שאלה 13.

12. בחר שיר אחד שלמדת, וענה על סעיפים א-ב (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

השיר שבחרתי הוא:

א. בשיר שבחרת מתוארת דמות. כיצד מתוארת הדמות? מהו טיב הקשר בין הדובר ובין דמות זו?

בשיר שבחרת הדובר מספר על אירוע. ציין מהו אירוע זה.

הסבר את דבריך, ובסס אותם על דוגמאות מן השיר.

(10 נקודות)

(שים לב: סעיף ב בעמוד הבא.)

لا تكتب في هذه المنطقة

שים לב: תוכל לענות על שאלה 13 במקום על שאלה 12.

13. בחר באחד משני הסעיפים: סעיף א או סעיף ב, על פי השירים שלמדת.

א. בחר באחד מן השירים — "בלכתי לחזות אחי" או "הים ביני ובינך".

(1) מהי הסוגה (הז'אנר) של השיר שבחרת, ומדוע השיר ייחודי בסוגה זו?

מיהו הדובר בשיר? במה השיר עוסק?

(10 נקודות)

(2) מהו מצבו הנפשי של הדובר בשיר, ומה בשיר רומז על מצבו זה?

הסבר את תשובתך, ובסס אותה על דוגמאות מן השיר.

(10 נקודות)

(שים לב: סעיף ב של השאלה בעמוד הבא.)

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

שים לב: תוכל לענות על סעיף ב במקום על סעיף א.

ב. בחר באחד מן השירים – "בעת חשק יעירני" או "יפה תיפה".

(1) מהי הסיטואציה המתוארת בשיר?

מהי הסוגה (הז'אנר) של השיר שבחרת, ומדוע השיר ייחודי בסוגה זו?
(10 נקודות)

(2) בשיר יש תהליך. פרט את שלביו.

בחר מן השיר מטפורה אחת או דימוי אחד, והסבר את המטפורה או הדימוי שבחרת.
(10 נקודות)

/בהמשך עמודי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

لا تكتب في هذه المنطقة
لا لכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"אתך בכל מקום, גם בבגרות.

בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي الجِروَت أيضًا.

بالتَّحاح، مجلس الطَّالِب والشَّبِيبة القطريّ"